

Ο Χριστός σταμάτησε και στην Ειδομένη (Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Αρχισυντάκτης Θρησκείας)

/ [Πεμπτούσια](#)

«Ο Χριστός σταμάτησε στο Έμπολι» λεγόταν ένα κλασικό λογοτεχνικό έργο. Σήμερα ίσως σταματάει στη Συρία, την Κω, τη Λέσβο, τα σύνορα της Κροατίας ή της Ουγγαρίας. Σ' έναν τέτοιο σταθμό πήγαμε ένα Σαββατιάτικο απόγευμα, την Ειδομένη. Για δεκάδες χιλιάδες ταλαιπωρημένα πόδια, ένας ενδιαμέσος σταθμός από τη φρίκη προς το άγνωστο.

Περιμένοντας τις επόμενες ομάδες...Στο βάθος οι σκηνές του «Ερυθρού Σταυρού» και των «Γιατρών του Κόσμου»

Πριν μερικές βδομάδες ενημέρωσε τηλεφωνικά ο Δημήτρης, παλιός μαθητής. «Σάββατο θ' ανέβω, πάω να δω τι γίνεται, πάω να βοηθήσω, δεν αντέχω άλλο μ' αυτά π' ακούω... Έρχεσαι;». Ήμουν εκτός Θεσσαλονίκης, δεν μπόρεσα να πάω.

Ξαναμιλήσαμε μετά από λίγες μέρες στο τηλέφωνο. Ο Δημήτρης έχει ελάχιστη σχέση με την Εκκλησία. Τα λόγια του έβγαιναν όμως από μια μακρά εκκλησιαστική παράδοση. «Πήγα, τα είδα...Κόσμος πολύς, πόνος πολύς...Δεν είναι όπως τα λένε τα κανάλια, αλλά δεν είναι και να μένουμε στα σπίτια μας...Από τότε δεν ησυχάζω, δεν μπορώ να ησυχάσω, ετοιμάζομαι για την επόμενη φορά, θα ξαναπάω να βοηθήσω».

Τελικά αξιώθηκα να πάω με την ομάδα της Α.Π.Α.Ν., από τη Νεάπολη Θεσσαλονίκης. Όλη τη βδομάδα οι προετοιμασίες, Σάββατο πρωί τα τελευταία ψώνια και το μεσημέρι ξεκίνησε η αυτοκινητοπομπή. Σύντομη η διαδρομή από τη Θεσσαλονίκη, και ακόμα πιο σύντομα έμειναν πίσω η εκλογολογία και οι εκ του ασφαλούς αφορισμοί για οτιδήποτε σημαντικό συμβαίνει στον τόπο αυτόν.

Στο βάθος ο καταυλισμός που ετοιμάζεται, δίπλα στα σιδηροδρομικά σύνορα

Φτάνουμε. Η μέρα είναι ζεστή. Διψάμε, αλλά δεν υπάρχει τίποτα να βοηθήσει εκεί. Η περιοχή των σιδηροδρομικών συνόρων είναι σχετικά ήσυχη. «Τις προηγούμενες εβδομάδες που οι Σκοπιανοί άφηναν λίγους να περνάνε, εδώ γύρω γινόταν χαμός...Όλα τα χωράφια που βλέπετε ήταν γεμάτα πρόσφυγες...Υπήρχε μεγάλη ένταση...Και μετά, παντού σκουπίδια», εξηγεί μια κοπέλα της ομάδας.

Λίγο πιο πέρα, βρίσκονται οι μεγάλες σκηνές του καταυλισμού. «Δεν είναι έτοιμες όλες οι υποδομές ακόμα...Σε λίγες μέρες ελπίζουμε ότι θα είναι έτοιμες», μάς

πληροφορεί έναν εθελοντή που εργάζεται εκεί.

Στο χώρο της υποδοχής ήδη βρίσκονται κάποιες σκηνές. Ο «Ερυθρός Σταυρός» και οι «Γιατροί του Κόσμου» είναι έτοιμοι να δεχθούν όσους πρόσφυγες θα χρειαστούν πρώτες βοήθειες. Λίγο πιο πέρα, σε άλλες σκηνές, βρίσκονται εγκαταστάσεις με ρούχα, νερά, είδη πρώτης ανάγκης, κάποια φρούτα, παιδικά παιχνίδια, για να διαλέξουν οι διερχόμενοι πρόσφυγες ό,τι τους λείπει και να το πάρουν στο μακρινό ταξίδι τους, λίγο πριν περάσουν τα σύνορα.

Την ώρα εκείνη δεν υπάρχουν πρόσφυγες. Τρεις Αφγανοί μόνο επιστρέφουν από την ΠΓΔΜ αγανακτισμένοι και ταλαιπωρημένοι. Καταγγέλλουν ότι οι Σκοπιανοί αστυνομικοί τούς πήραν τα χαρτιά και τα χρήματά τους. Ξεκουράζονται λίγο και τραβούν για τη Θεσσαλονίκη.

Στο χώρο μένουν οι αστυνομικοί, οι άνθρωποι της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και οι συνεργαζόμενες μαζί τους οργανώσεις («Πράξεις», «Μεταδράση» κ.ά.), άλλες εθελοντικές οργανώσεις (οι «Γιατροί Χωρίς Σύνορα», εθελοντές από τη Φύλαξη του δάσους Σείχ Σου, από την Πεντηκοστιανή εκκλησία Θεσσαλονίκης κ.ά.), καθώς και μεμονωμένοι εθελοντές, ορισμένοι από τους οποίους αλλοδαποί (από την Ιταλία, τη Γερμανία, τις ΗΠΑ, τον Καναδά). Οι περισσότερες έχουν μεταφραστές, ενώ κάθε πινακίδα είναι γραμμένη στα Αραβικά και τα Αγγλικά.

Το μέρος είναι καθαρό. «Κάναμε μεγάλη προσπάθεια τις τελευταίες μέρες», εξηγούν οι εθελοντές. «Ευτυχώς χτες είχαμε πολύ κόσμο από τους φιλάθλους του ΠΑΟΚ από το Πανόραμα...Τα μάζεψαν όλα και μετά μπορέσαμε και κάναμε και απολύμανση», συμπληρώνουν.

Στην πλειονότητά τους οι εθελοντές είναι νεαροί. Αγόρια με μακριά μαλλιά και σκουλαρίκια, κορίτσια με τατουάζ, «οι νέοι που τους έλεγαν αλήτες» – όπως έλεγε ο ποιητής στο *Άξιον Εστί*. Η κούραση από τις πολλές ώρες προσφοράς είναι εμφανής στα πρόσωπά τους κι ως τη σκεπάζει η αποφασιστικότητα. Οι πληροφορίες λένε πως τις επόμενες ώρες θα περάσουν περί τα 6.000 άτομα που κατευθύνονται εκεί με λεωφορεία από την Αθήνα, πιθανόν και με το τρένο.

Στο μεταξύ, φτάνουν διαρκώς ιδιώτες από παντού με Ι.Χ., μεταφέροντας βοήθειες. Ανάμεσά τους αυτοκίνητα από την Ενορία του Νέου Μυλοποτάμου Γιαννιτσών, με επικεφαλής τον εφημέριό τους. Ένα λεωφορείο και φορτηγά, μικρά και μεγάλα, αδειάζουν πλήθος κούτες. Κάποιοι έχουν συνεννοηθεί με τους συντονιστές της βοήθειας και κάποιοι όχι. Κάποιοι συμφωνούν μαζί τους για τον τρόπο διανομής και κάποιοι όχι. Εντάσεις δεν αποφεύγονται και η κούραση από την πολύωρη παραμονή στο χώρο συντελεί σ' αυτό. «Πολλοί θέλουν να βοηθήσουν, όλοι έχουν την άποψή τους, πρέπει όμως να συντονιστούμε...Υπάρχουν μέρες που έρχονται πολλοί άνθρωποι εδώ – αλλά υπάρχουν και ώρες με μεγάλα κενά και δεν προλαβαίνουμε», εξηγούν οι εθελοντές που επωμίζονται το βάρος της εύρυθμης λειτουργίας και της οργάνωσης του χώρου.

Αφού φύγαμε, πληροφορηθήκαμε πως μετέβη και ο επιχώριος Επίσκοπος, ο Σεβ. Μητροπολίτης Γουμένισσης κ. Δημήτριος. Μαθαίνουμε ότι επισκέπτεται κάθε βράδυ, την ίδια περίπου ώρα, το σημείο διέλευσης των μεταναστών και απευθύνει σε κάθε ομάδα λίγα λόγια συμπαράστασης: Τους καλωσορίζει, τους κατευοδώνει και τους δηλώνει ότι, ανεξάρτητα από το θρήσκευμά τους, η Εκκλησία βλέπει στα πρόσωπά τους τον ίδιο το Χριστό. Οι πρόσφυγες χειροκροτούν και κάποιες μητέρες τού πηγαίνουν τα παιδιά τους να τα ευλογήσει. Ορισμένες φορούν μαντήλες - το πιθανότερο είναι να πρόκειται για μουσουλμάνες.

Πρόχειρες εγκαταστάσεις εθελοντών, για τα είδη πρώτης ανάγκης των προσφύγων

Από το βάθος βλέπουμε τα πρώτα караβάνια. Τα λεωφορεία τούς αφήνουν στο Σταθμό του χωριού και περπατούν γύρω στα 10 λεπτά μέχρι τα σύνορα. Εκεί σταματούν από τις εθελοντικές ομάδες, οι μεταφραστές τούς εξηγούν ότι μπορούν να προμηθευθούν είδη πρώτης ανάγκης από το χώρο, ότι υπάρχουν πρόχειρα ιατρεία και τι πρόκειται να συναντήσουν σε γενικές γραμμές αφού περάσουν τα σύνορα. Μετά από μερικά χιλιόμετρα περπάτημα, θα βρεθούν στη γειτονική χώρα.

Σπανιότατα οι ομάδες περιλαμβάνουν κάποιον ηλικιωμένο. Μια γιαγιά με το μπαστούνι της ταλαιπωρείται στο χοντρό χαλίκι ανάμεσα στις ράγες. Οι περισσότεροι είναι νέοι άντρες. Αρκετοί όμως συνοδεύουν γυναίκες και παιδιά.

Έρχεται μια ομάδα...Εθελοντές σπεύδουν να τους καθοδηγήσουν για τη συνέχεια

Αν και τα περισσότερα είδη παραδόθηκαν στον κεντρικό χώρο διανομής, κρατήθηκαν ορισμένα για να παραδοθούν ιδιοχείρως σε όσους περιμένουν. Το ίδιο κάνουν και μέλη άλλων ομάδων. Οι άνθρωποι δέχονται συνεσταλμένα και οπωσδήποτε με αξιοπρέπεια την προσφορά. Είναι φανερό ότι οι περισσότεροι είναι αστοί και φέρουν τη σχετική κουλτούρα. «*Thank you Greece! Thank you friend!*» (Ευχαριστώ Ελλάδα! Ευχαριστώ φίλε) οι απαντήσεις τους. Σε λίγο αδειάζουν οι τσάντες. Κοιτάμε απολογητικά όσους δεν πρόλαβαν να πάρουν και σπεύδουμε να εξηγήσουμε ότι λίγο πιο κάτω θα βρουν και άλλα πράγματα. Η ευγένειά τους σε καθυστεράζει.

Ένα παιδάκι σπεύδει βιαστικό να προλάβει να πάρει ένα μπλοκ ζωγραφικής. Το προλαβαίνει ο μπαμπάς του και του κάνει αυστηρές παρατηρήσεις. Το παιδί παίρνει διστακτικά το δώρο που του προσφέρεται, με την ενθάρρυνση του εθελοντή.

Μια κοπέλα έχει μπροστά της σε σάκο ένα βρέφος. Ζητά ένα καπελάκι γι' αυτό και παιδικό γάλα. «Το δικό μου κόπηκε», διευκρινίζει. Κινητοποιούνται όλοι και της βρίσκουν. «Πόσο είναι το παιδί;», τη ρωτούν. «20 ημερών», απαντά και το τοπίο βουβαίνεται.

Μια επόμενη παρτίδα πλησιάζει με κάποιους ήχους. Ένα κοριτσάκι 12-15 χρονών με ειδικές ανάγκες κρατά το χέρι της μητέρας της και κάπου κάπου αφήνει μια άναρθρη κραυγή. Η μητέρα κοιτάζει ίσια μπροστά. Κανείς δεν ενοχλείται, όλοι αναλογίζονται προβληματισμένοι τη συνέχεια.

Κοιτάς τα πρόσωπα των ανθρώπων και σου 'ρχονται άλλοι ήχοι και εικόνες. Η κατεστραμμένη πατρίδα τους κι οι κατεστραμμένες απόψεις στη δική σου. «Δειλοί, που φεύγουν και δεν πολεμάνε τους ισλαμιστές», «Με επιλογή τους φεύγουν, τι τους λυπάσαι;», «Οι Μουσουλμάνοι κατακλύζουν την Ευρώπη», «Οι Ισλαμιστές ανάμεσά τους στέλνουν πράκτορες και μαχητές». Ξανακοιτάς και βλέπεις Πρόσωπα. Που κουβαλάν το βιος τους σε δύο τσάντες. Και παιδάκια που παραπατούν. Ένας μπόμπιρας 5-6 χρονών τινάζεται ως επάνω από το σφύριγμα μιας εμπορικής αμαξοστοιχίας που περνά και ψάχνει βιαστικά το χέρι της μάνας του. Ίσως και να είσαι εύπιστος ή αφελής, ποιος ξέρει;

Σφίγγεται το στομάχι όμως. Ήδη εδώ και ώρα έχεις ξεχάσει και δίψα και όλα. Και αποστρέφεις το βλέμμα. Ένα παληκάρι από ένα γκρουπ το αγκιστρώνει. Τον κοιτάς και δεν το πιστεύεις: μοιάζει να σου δίνει κουράγιο! «Εμείς φύγαμε απ' το χαλασμό και πάμε πάνω για κάτι καλύτερο... Κοίτα εσύ εδώ να τα βγάλεις πέρα...», μοιάζει να σου λέει η ματιά του.

Οι περισσότεροι είναι απ' τη Συρία. Κάποιοι, λίγοι, απ' το Ιράκ και την Παλαιστίνη. Καναδυό βγάζουν τα κινητά τους και ενημερώνουν τους δικούς τους, πίσω, στην Ευρώπη, ή σε άλλα γκρουπ. Μοιάζουν βιαστικοί. Ξέρουν ήδη ότι τα δύσκολα είναι πιο πέρα, με τα κλειστά σύνορα. «Κι εδώ τις πρώτες μέρες ήταν πολύ δύσκολα τα πράγματα», υπενθυμίζει ένας εθελοντής. «Έρχονταν οι άνθρωποι καθαροί και ήρεμοι, οι άλλοι άνοιγαν τα σύνορα με το σταγονόμετρο, έμενε εδώ ο κόσμος 15 και 20 ώρες στη ζέστη και τη βρωμιά, αγρίευε, τι να κάνει;...». Κανείς δε θέλει να σκέφτεται τι θα γίνει αν το ντόμινο των κλειστών συνόρων εξαπλωθεί, τι θα γίνει με τα νέα κύματα που θα 'ρθουν, τι θα γίνει με το χειμώνα, τι θα γίνουν αυτά τα πρόσωπα που τώρα σου χαμογελούν, όταν προχωρήσουν στο Βορρά.

Ήρθε η ώρα να φύγουμε. Κοιτάς τα караβάνια που οδεύουν στο Βορρά και σου 'ρχεται στο μυαλό εκείνη η ταινία με τον Καθολικό παπά που έμαθε την τύχη των Εβραίων στα Στρατόπεδα Συγκέντρωσης, είδε την αδιαφορία της γραφειοκρατίας της Εκκλησίας του, τα παράτησε όλα και πήγε να χαθεί (;) μαζί τους.

Σε λίγο βραδιάζει και η προσέλευση μοιάζει να αραιώνει. Στο πορτοκαλί φως ρίχνεις μια αποχαιρετιστήρια ματιά στις ομάδες που περιμένουν. Κάτι μέσα σου σε κάνει σίγουρο πως κι Εκείνος είναι ανάμεσά τους. Στους ελάχιστους.

Λίγο μετά αφού τους άφησαν τα λεωφορεία, στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Ειδομένης

Βαδίζοντας από το Σταθμό προς τα σύνορα

Περιμένοντας ανά ομάδες